

67,150,000 Kr., den steg i 1905—1906 til 88,800,000 Kr. og var i afvigte Finansaar 114,200,000 Kr.; den er nu for det kommende Finansaar anslaaet til 119 Mill. Kr. Dette vil sige en Forøgelse af $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr. om Aaret, og det vil atter sige, at omtrent ved Aar 1920 vil man være oppe paa en Udgift og Indtægt, der er dobbelt saa stor som den, man havde for 20 Aar siden. Det er vist meget sjældent, at en Stats Udgift og Indtægt fordobler sig i Løbet af 20 Aar.

Jeg har tilbage paa Finanslovforslaget § 26. Paa § 26 er der en Udgift af $14\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Deraf gaar de $7\frac{3}{4}$ Mill. til indtægtgivende Aktiver. Hovedsagelig vil Beløbet da komme fra Statsvirksomheder til Nyanlæg, nemlig $6\frac{3}{4}$ Mill., den sidste Million er Tilskuddet til Privatbanerne. Endvidere er der Versurposter til $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr.; de er ligegyldige. Dernæst er der 2 Mill. Kr. til Udlaan og $3\frac{1}{4}$ Mill. til Afdrag paa Statsgælden. Dette Beløb vil stige noget paa Grund af de indenlandske Statsobligationer, der er solgte. Hvad angaar de 2 Mill. Kr., der er anførte til Udlaan, er det Udlaan hovedsagelig til Husmandsbrug. Jeg skal derom sige, at Renten af disse Udlaan vil naturligvis ikke findes opført højere paa dette Finanslovforslag, fordi de falder ind under den nugældende Husmandslov, men derimod er Renten sat op for de to mindre Laan, som Finanslovforslaget plejer at indeholde, nemlig Laan til Hedekommuner og Laan til Haandværkere, de saakaldte Industrilaan. At Renten er forhøjet for dem, hænger sammen med, at man overhovedet mener, det er rimeligt, at Staten nu tager en højere Rente af sine Laan, samtidig med at Staten betaler en højere Rente, og at Forholdene meget har forandret sig. Derfor blev der ogsaa i 1911 foreslaaet en højere Rente, da man fik en ny Lov om Laan til Udstykning, og der vil ogsaa af mig som Finansminister blive foreslaaet højere Rente paa et Forslag, som jeg skal fremsætte, om Laan til Arbejderboliger. Ligeledes vil min Kollega, Landbrugsministeren, i et Forslag om Laan til Husmandsbrug foreslaa en Forhøjelse af Renten. Jeg tænker, at det er noget, som alle vil kunne være enige om nu vil være rimeligt og forsvarligt fra Statens Side.

Indtægtssiden paa § 26 er $4\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og Indtægten fremkommer naturligvis som altid ved Salg af Husmandsobligationer til Hypotekbanken, der har de fornødne Penge liggende til at dække den Sum, der her er opført, 1,215,000 Kr., og desuden

ved eventuelt Salg af for 3 Mill. indenlandske Statsobligationer. Paa dette Finanslovforslag vil man finde opført denne Sum, som ogsaa fandtes paa indeværende Aars Finanslov og paa afvigte Aars Finanslov. Den Lov, som udstedtes i 1912, gav jo netop Bemyndigelse for Finansministeren til i disse 3 Finansaar at udstede saadanne indenlandske Obligationer, naar det indvundne Beløb anvendtes til Bevillinger i Anledning af Loven om Esbjerg Havn og Jernbaneloven af 1908. Jeg har anset det for fuldt forsvarligt ogsaa paa indeværende Finanslov at opføre dette Beløb. For det første fordi Loven tillader det, og man ogsaa paa dette Finanslovforslag har over 3 Mill. Kr. som Bevillinger efter de paagældende Love. Dernæst fordi der paa § 26 findes over 3 Mill. Kr. Afdrag paa Statsgælden, $3\frac{1}{3}$ Mill. endda, saaledes at der dog ikke gøres større Gæld, end der afdrages med det samme. For det tredje, fordi der paa § 26 findes opført til indtægtgivende Aktivers Erhvervelse et saa stort Beløb, at omtrent $1\frac{1}{2}$ pCt. af dette vil svare til, hvad Staten maa forrente de 3 Mill. med. Og endelig fordi der paa dette Finanslovforslag findes Bevillinger til de overordentlige Militærugifter paa henved 2 Mill. Kr., og det har jo været en Forudsætning, at saadanne Bevillinger skulde afholdes enten ved Laan eller af Kassebeholdningen. Derfor finder jeg det, hvis det nogen Sinde har været forsvarligt at opføre Salget af disse 3 Mill. Kr. indenlandske Statsobligationer, saa i højeste Grad forsvarligt for næste Aars Finanslov.

Jeg skal endnu nævne, at Overskuddet paa dette Finanslovforslag, der bogholderisk set egentlig kun er en Styrkelse af Kassebeholdningen, at dette Overskud paa 4,150,000 Kr. efter menneskelig Beregning vil blive forøget i det kommende Finansaar. Det er ikke urimeligt at antage, at hvis ikke der indtræffer ganske uforudseelige Kalamiteter, hvis ikke det støder til, som man ikke i Forvejen kan have nogen Anelse om, vil det snarest forøges med 1 à 2 Mill. Kr., op til ca. 6 Mill. Kr. Vil dette Overskud nu kunne bære de Udgifter, der kommer til udenfor Finanslovforslaget? Jeg skal her nævne en meget stor Udgift, der møder, nemlig Udgiften til en Hædersgave til Veteranerne fra Krigen i 1864. Denne Udgift vil allerede komme til at foreligge i indeværende Finansaar, thi det er en Forudsætning, som blev udtalt i det høje Folketing, og det er saa at sige godkendt fra alle Sider, at allerede i inde-